

N:o 40.

Ank. till Riksd. Kansli den 28 April 1884, kl. 12 midd.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående kronohemmanet Norrbackas upplåtande på vissa villkor till sällskapet Eugeniahemmet; Gifven Stockholms slott den 25 April 1884.

Styrelsen för sällskapet »Eugeniahemmet», hvilket sällskap enligt dess stadgar har till ändamål att bereda bostad, vård och underhåll åt fattiga, obotligt sjuka och vanföra barn från så väl Stockholm som det öfriga Sverige, har i en till Kongl. Maj:t ingifven skrift, jemte tillkännagifvande att styrelsen med nuvarande arrendatorn af det till midfastan år 1898 utarrenderade kronohemmanet Norrbacka i Solna socken och Danderyds skeppslag af Stockholms län träffat vilkorligt aftal om öfvertagande af arrenderätten till samma hemman, i underdånighet anhållit, att sällskapet äfven efter nu löpande arrendeperiods utgång måtte, så länge Eugeniahemmet utöfvar sin verksamhet för vårdande af fattiga, obotligt sjuka och vanföra barn, bibehållas vid arrendet af ifrågavarande hemman emot utgörande af nu stadgad arrendeafgift och öfriga villkor enligt gällande arrendekontrakt med de tillägg deri, som kunde af bifall till ansökningen påkallas, dock utan rätt att arrendet å annan öfverlåta och mot skyldighet att, i händelse sällskapets berörda verksamhet komme att upphöra eller hemmet i en framtid förflyttades till annan plats, hemmanet å påföljande fardag, utan särskild uppsägning, till kronan i kontraktsenligt skick afträda.

Bih. till Riksd. Prot. 1884. 1 Saml. 1 Afd. 29 Häft.

Till stöd för denna ansökning har anförts: att för ett fullständigt uppnående af sällskapetets ändamål visat sig mer och mer behöfligt att utvidga sjukhemmet, i hvilket för närvarande 31 barn vårdades, samt att förflytta hemmet, hvilket sedan den 1 Juni 1882 varit förlagdt i närheten af Sundbybergs jernvägsstation, till hufvudstadens närmaste granskap; att hemmanet Norrbacka befunnits framför andra lägenheter lämpa sig för sällskapetets ändamål så väl i följd af dess omedelbara närhet till hufvudstaden, hvars egoområde hemmanet angränsar, som genom sundt läge och tillgång på tjenliga byggnadsplatser; att hemmanets areal, utgörande 10 tunnland 11,3 kappland, väl kunde synas större, än som erfordrades för ett sjukhem, men att för sällskapet vore af vigt att kunna förfoga öfver ett någorlunda stort område för att dels kunna förhindra uppförandet af byggnader och för de sjuka störande inrättningar i hemmets omedelbara granskap, dels bereda behöfligt utrymme för dem bland de sjuka barnen, som under den mildare årstiden, kunde vistas i det fria, likasom ock på det att anstaltens framtida utveckling icke måtte förhindras genom bristande utrymme; samt att för hemmanets användning för ändamålet erfordrades byggnader och andra anordningar, hvilka komme att taga i anspråk betydliga kostnader, dem sällskapet icke vågade å hemmanet nedlägga, utan att hafva till detta erhållit tryggad besittningsrätt för framtiden.

Af ett ansökningen i afskrift bifogadt, mellan styrelsen för Eugeniahemmet och den nuvarande arrendatorn af hemmanet Norrbacka upprättadt kontrakt inhemtas, att den sistnämnde, under förutsättning att det nu utaf styrelsen sökta medgifvandet erhålles, för tiden från början af månaden näst efter den, då detta medgifvande varder styrelsen delgifvet, till utgången af nu löpande arrendeperiod, den 14 Mars 1898, på styrelsen öfverlåtitt sin arrenderätt till hemmanet tillika med arrendatorn enskildt tillhöriga hus och hägnader derstädes, emot en ersättning i ett för allt af 27,000 kronor, att erläggas vid hemmanets tillträdande.

Efter nådig remiss hafva underdåniga yttranden i ärendet afgifvits af t. f. domänintendenten i länet, Kongl. Maj:ts Befallningshavande och Domänstyrelsen, af hvilka domänintendenten, efter att hafva meddelat, att hemmanet, för hvilket nuvarande arrendet utgjorde 850 kronor, år 1882 bevillningstaxerats till 16,200 kronor, och att af hemmanets egovidd 6 tunnland 6 kappland utgjorde trädgård och åker samt 3 tunnland stenbunden betesmark, hvaremot skog och äng saknades, vidare såsom sin åsigt uttalat, att då det nuvarande arrendet för hemmanets åkerjord, som för närvarande hufvudsakligen användes till tobaks-

odling, uppginge till omkring 140 kronor för tunnlandet, en ökad afkastning först under en temligen aflägsen framtid kunde blifva att för statsverket påräkna, samt för sin del tillstyrkt bifall till den underdåniga ansökningen, med vilkor att hemmanet skulle till kronan afträdas, när detsamma erfordrades för något statsverkets ändamål eller ansåges böra försäljas, i hvilka båda fall, likasom i händelse styrelsen för Eugeniahemmet önskade frånträda hemmanet, uppsägning borde ske minst 1½ år före fardag.

Äfven Kongl. Maj:ts Befallningshafvande har lemnat sitt förord för ansökningen under vilkor att hemmanet komme att till kronan återställas, i händelse detsamma erfordrades för statens behof eller sällskapets verksamhet upphörde eller hemmanet under upplåtelsen begagnades för annat än det i ansökningen angifna ändamål, samt att i de sålunda förutsatta fallen eller, der sällskapet önskade afträda hemmanet, uppsägning från statens eller sällskapets sida skulle ega rum två år före laga afträdestid.

Med framhållande af det samhällsnyttiga ändamål, för hvilket sällskapet Eugeniahemmet verkade, har jemväl Domänstyrelsen, oafsedt huru vida vid hemmanets förnyade utarrendering i vanlig ordning ett något förhöjdt arrende möjligen skulle kunna för hemmanet erhållas, tillstyrkt den begärda upplåtelsen samt beträffande vilkoren för densamma hufvudsakligen instämt med Kongl. Maj:ts Befallningshafvande under erinran serskildt att, derest, på sätt t. f. domänintendenten ifrågasatt, såsom vilkor för upplåtelsen blefve stadgadt, att sällskapets besittningsrätt skulle upphöra, derest hemmanet funnes böra för statsverkets räkning försäljas, det hufvudsakliga ändamålet med den underdåniga ansökningen, eller att för Eugeniahemmet erhålla en betryggad besittningsrätt till hemmanet, icke komme att uppnås.

Då det syntes Kongl. Maj:t önskligt, att sällskapet Eugeniahemmet må blifva i tillfälle att på ett ändamålsenligt sätt fullfölja och i möjligaste mån utvidga den välsignelsebringande verksamhet, som af sällskapet utöfvas, och den uppoffring af statsverket, som ett bifall till den underdåniga ansökningen kunde föranleda, skulle komma att inskränka sig dertill, att arrendeafkomsten af det ifrågavarande hemmanet för framtiden bibehölles vid sitt nuvarande belopp, vill Kongl. Maj:t, som, lika med dess Befallningshafvande och Domänstyrelsen, finner förbehåll icke böra vid den begärda upplåtelsen fästas om densammas upphörande, i händelse framdeles fråga skulle uppstå om hemmanets försäljning, härmed föreslå Riksdagen att medgifva, att kronohemmanet Norrbacka må efter nu löpande arrendeperiods utgång den 14 Mars 1898 för det

ändamål, den underdåniga ansökningen afser, på arrende för all framtid upplåtas till styrelsen för sällskapet Eugeniahemmet emot nu stadgad arrendeafgift och öfriga villkor enligt nu gällande arrendekontrakt med de ändringar och tillägg deri, som påkallas af den föreslagna upplåtelsens beskaffenhet, samt med iakttagande att sällskapet skall vara skyldigt att, derest hemmanet erfordras för något statens ändamål eller sällskapets verksamhet upphör eller hemmanet användes för annat ändamål, än i den underdåniga ansökningen angifvits, till kronan afträda hemmanet å första fardag, som infaller två år efter det uppsägning å kronans sida verkstälts, men å andra sidan vara berättigadt att, om sällskapet så önskar, afträda hemmanet efter uppsägning, som skall ega rum minst två år före fardag.

De till detta ärende hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande Utskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

O S C A R.

O. R. Themptander.

---

*Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i Statsrådet å Stockholms slott den 25 April
1884.*

Närvarande:

Hans Excellens Herr Statsministern THYSELIOUS,
Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena Friherre
HOCHSCHILD,
Statsråden: LOVÉN,
VON STEYERN,
Friherre VON OTTER,
HAMMARSKJÖLD,
RICHERT,
THEMPTANDER,
RYDING,
VON KRUSENSTJERNA.

Departementschefen Statsrådet Themptander föredrog vidare:

En till Kongl. Maj:t ingifven skrift, deruti styrelsen för sällskapet »Eugeniahemmet», hvilket sällskap enligt dess stadgar hade till ändamål att bereda bostad, vård och underhåll åt fattiga, obotligt sjuka och vanföra barn från så väl Stockholm som det öfriga Sverige, jemte tillkännagifvande att styrelsen med nuvarande arrendatorn af det till midfastan år 1898 utarrenderade kronohemmanet Norrbacka i Solna socken

och Danderyds skeppslag af Stockholms län träffat vilkorligt aftal om öfvertagande af arrenderätten till samma hemman, i underdånighet anhållit, att sällskapet äfven efter nu löpande arrendeperiods utgång måtte, så länge Eugeniahemmet utöfvade sin verksamhet för vårdande af fattiga, obotligt sjuka och vanföra barn, bibehållas vid arrendet af ifrågavarande hemman emot utgörande af nu stadgad arrendeafgift och öfriga vilkor enligt gällande arrendekontrakt med de tillägg deri, som kunde af bifall till ansökningen påkallas; dock utan rätt att arrendet å annan öfverlåta och mot skyldighet att, i händelse sällskapets berörda verksamhet komme att upphöra eller hemmet i en framtid förflyttades till annan plats, hemmanet å påföljande fardag, utan särskild uppsägning, till kronan i kontraktssenligt skick afträda;

öfver hvilken ansökning underdåniga yttranden afgifvits af t. f. domänintendenten i länet, Kongl. Maj:ts Befallningshafvande och Domänstyrelsen.

Då det syntes önskligt, att sällskapet Eugeniahemmet kunde blifva i tillfälle att på ett ändamålsenligt sätt fullfölja och i möjligaste mån utvidga den välsignelsebringande verksamhet, som af sällskapet utöfvades, och den uppoffring af statsverket, som ett bifall till den underdåniga ansökningen kunde föranleda, skulle komma att inskränka sig dertill, att arrendeafkomsten af det ifrågavarande hemmanet för framtiden bibehölles vid sitt nuvarande belopp, tillstyrkte Statsrådet, som lika med Kongl. Maj:ts Befallningshafvande och Domänstyrelsen fann förbehåll icke böra vid den begärda upplåtelsen fästas om densammas upphörande, i händelse framdeles fråga skulle uppstå om hemmanets försäljning, att Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen att medgifva, att kronohemmanet Norrbacka finge efter nu löpande arrendeperiods utgång den 14 Mars 1898 för det ändamål, den underdåniga ansökningen afsåge, till styrelsen för sällskapet Eugeniahemmet upplåtas på arrende för all framtid emot nu stadgad arrendeafgift och öfriga vilkor enligt nu gällande arrendekontrakt med de ändringar och tillägg deri, som påkallades af den föreslagna upplåtelsens beskaffenhet, samt med iakttagande, att sällskapet skulle vara skyldigt att, derest hemmanet erfordrades för något statsens ändamål eller sällskapets verksamhet upphörde eller hemmanet användes för annat ändamål, än i den underdåniga ansökningen angifvits, till kronan afträda hemmanet å första fardag, som infölle två år efter det uppsägning å kronans sida verkstälts, men å andra sidan vara berättigadt att, om sällskapet så önskede, afträda hemmanet efter uppsägning, som skulle ega rum minst två år före fardag.

Hans Maj:t Konungen tacktes till denna hemställen lemna bifall och befalde, att i öfverensstämmelse dermed nådig proposition i ämnet, så lydande som bilagan B till detta protokoll utvisar, skulle till Riksdagen aflåtas.

Ex protocollo

Axel Ädelgren.
